

STUDENTEN WEEKBLAD

18e JAARGANG.
No. 30.

REDACTEUREN:
W. BADON GHIJZEN, MEJ. G. F. M. J. VAN GELDER, M. CH. G. DE BRUYN,
A. J. ODINOT, P. K. VAN MEURS.
VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

VRIJDAG
26 MEI 1916

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 3,50, BIJ VOORUITBETALING f 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 12½ CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

BERICHT.

Uit de Redactie getreden:

M. ELION.

Inhoud.

Vereenigingsleven.

„Practische Studie”. Excursie.

Ingezonden.

Geweld, Vaderland en Overheid (Slot).

Tooneel.

Het Trust-systeem in de Tooneelwereld, door E. H. R.

Technische Hoogeschool.

Aangifte Examen voor Civiel-Ingenieur.
Uitslag Propaedeutische Examens voor de Zomervacantie 1916.
Mededeelingen.

Mededeelingen.

Schets-Excursie „Practische Studie”.

Correspondentie.

Agenda.

VEREENIGINGSLEVEN.

Civiel- en Bouwkundig Studenten Gezelschap „Practische Studie”.

Dinsdag 16 Mei l.l. werd onder leiding van Prof. H. Evers, het derde bezoek gebracht aan het in aanbouw zijnde raadhuis te Rotterdam. Het gebouw is opgetrokken tot de vloer, 1e etage. De groote toren heeft al een zeer aanzienlijke hoogte bereikt. Behalve het werk werden ook de modelkamers en teekenzalen bezichtigd.

In den namiddag heeft de heer H. A. J. Branders, architect van het tuindorp „Heyplaat”, een korte lezing hierover gehouden, waarna het dorp zelf werd bekeken, dat uiterst rustig en besloten ligt achter de groote fabrieks-terreinen van de Droogdokmaatschappij.

INGEZONDEN.

Geweld, Vaderland en Overheid.

(Slot).

Nu wil men die naties stellen tegenover andere naties, als scherp onderscheiden, afgesloten zelfstandig geheel, en alsof dat nog niet genoeg is, roept men het fysiek geweld te hulp en handhaaft het nationaal bestaan gewelddadig tegenover zijn medenatie's. Welk een verbijsterende verwarring!

Dit doende, handhaaft men het nationaal bewustzijn ten koste van het menselijk bewustzijn. Dit doende treedt men alle goddelijke wetten met voeten. Men aarzelt zelfs niet, daarbij God als getuige op te roepen! Men aarzelt niet om God te vragen partij te kiezen! Men voelt zich

zoo zeker van zijn zaak, dat men daarvoor tallooze geweld-
dadigen pleegt tegenover God zelf!

Men maakt hier volgens mij 3 cardinale fouten:

1°. stelt men het nationaal bewustzijn boven het mensche-
lijke;

2°. handhaaft men het door middel van het brute geweld;

3°. men dringt diegenen, wier geweten dit alles verbiedt,
er aan mee te doen.

Op voor gewetensvrijheid!

Laat diëgenen, die meenen de verantwoording tegenover
God ervan te kunnen dragen, die verantwoording op zich
nemen, maar niets ter wereld geeft hun het recht, anderen
daartoe te dwingen!

Er zijn altijd nog velen, die zich op het standpunt stellen:
ja, maar een weermacht uitsluitend ter verdediging van
het land, dus met uitsluitend defensieve bedoelingen.

Dit schijnt in zich te sluiten het onmogelijk zijn van den
oorlog, zonder bepaalden aan te wijzen oorzaak: dengene,
die begint. Dit blijkt een drogreden, want men valt aan
uit . . . zelfverdediging. Een natie kan aanvallen uit nood-
zaak, voelt zich bedreigd of is benadeeld (door haar zelf
te beoordeelen). Ik kan me voorstellen, dat dit mogelijk is,
vooral in dezen tijd, waarin de geweldadige oorlog met
blanke wapens slechts één der vele soorten is. Er wordt
ook altijd beweerd: De beste verdedigingstactiek is: aan-
vallen. De practijk heeft het bewezen.

Ook dat standpunt blijkt dus niet de oplossing.

Laat ons nog even beschouwen het roepen van God als
getuige, hetwelk ik straks noemde. Wanneer gebeurt dit?

Als men den eed vergt! God wordt als getuige geroepen,
dat de betrokken persoon zich verbindt, de hem van hooger
hand gegeven bevelen stipt te zullen uitvoeren (met uit-
schakeling dus van alle individualiteit). Hij zweert bij God
zich te onderwerpen aan menselijke wetten, waardoor
het hem dus onmogelijk geworden is ooit zich tegen daad
of bevel te verzetten, al dwingt zijn geweten hem daartoe;
ooit zich te verzetten tegen het axioma aan moeten nemen
van eischen en meeningen van „hoogerhand”, tenzij met
schending van zijn eed, d.w.z. meineedig tegenover God te
worden. Is er schaamtelooser daad denkbaar? Het is een
belediging in het aangezicht Gods!

Het is immers onmogelijk, God twee tegenstrijdige dingen
te vragen?!

Het verschil tusschen eed en geen eed zit hierin:

Met eed is het gehoorzamen der van hoogerhand gegeven
bevelen, het gebonden zijn aan menselijke wetten, aan
menselijke individuen een zedelijke plicht geworden;
zonder eed is dit alles slechts een uiterlijke dwang, waar hij
in sommige gevallen, ten bate van zijn eigenbelang voor
wijkt, in gevallen van innerlijke onmogelijkheid echter zich
hoog boven verheven acht, zich taai tegen verzet en God
vraagt hem de kracht te schenken dit verzet onder alle
omstandigheden vól te houden.

Nooit zal ik dien eed kunnen afleggen. Ik kan Hem niet
vragen mij te helpen in het volvoeren van zulke goddelooze
plannen. Integendeel, ik zal God vragen mij de kracht te
schenken, me nooit door menselijke voorspiegelingen te
laten verblinden, maar zuiver te blijven oordeelen, enkel
steunend op het besef van 't bestaan van Hooger Wetten.

Hooger Belangen.

Ook zeide ik: men aarzelt niet om God te vragen partij
te kiezen: Immers in het land der tegenpartij wordt hetzelfde
gevraagd door de personen, die daar den eed afleggen; ook
daar wordt den Goddelijken zegen afgesmeekt voor de wapenen,
voor de vloot, voor het leger dier partij, overwinningen
worden aan Zijn Goddelijken hulp toegeschreven!

Wien moet God nu helpen? Partij A of partij B? Wiens
wapenen moet hij de overwinning laten behalen? Beiden
tegelijk kan niet, en toch schrijven beide partijen hun over-

winningen aan Gods hulp toe! Het met geweld gehandhaafde nationaal bewustzijn voert dus tot tegenstrijdigheden. Dat de menschen elkander vermoorden — ze moeten het tenslotte zelf weten — maar dat ze God in hun laaghartigen, slechts voor egoïstische doeleinden dienenden strijd betrekken — ziedaar iets, dat een onvergeeflijke *misdad* is, een misdad, die ieder godsdienstig mensch doet huiveren van ontzetting — een heiligschennis — een profanatie!

Conclusiën:

a. *Het gebruik maken van een nationale weermacht door haar met daden van geweld op te laten treden tegenover de weermacht eener andere natie, op gezag der respectievelijke naties en onverschillig de beweegreden is, ontoelaatbaar.*

1°. Omdat het in strijd is met de prioriteit van het algemeen menschelijke ten opzichte van het nationale bijzondere.

2°. Omdat het nationaal welzijn gehandhaafd wordt (als het waar is) ten koste van het algemeen welzijn.

3°. Omdat het in meerdere opzichten den strijd ter volmaking afbreuk doet.

4°. Omdat het leidt tot tegenstrijdigheden ten opzichte van God.

5°. Omdat het gebruik maakt van het brute geweld.

6°. Omdat het leidt tot moreele geweldsdaden tegenover de samenstellende individuen.

7°. Omdat het voorbereiden ervan het aanzijn geeft aan rechtsregelen, welke karakterloosheid kweeken en de ontwikkeling der persoonlijkheid verstikken.

8°. Omdat het de gelegenheid biedt voor het veld winnen aller menschelijke ondeugden.

b. *Het is plicht der overheid diegenen, wier geweten verbiedt persoonlijk deel uit te maken van de nationale weermacht, vrij te stellen van dien plicht.*

1°. Omdat het dwingen van die personen (op grond van wettelijke rechtsregelen) een geweldsdaad is jegens God.

2°. Omdat het strijdig is met de prioriteitserkenning van het Godsgezag, boven elk ander, dus ook boven het overheidsgezag.

3°. Omdat het de zelfstandige persoonlijkheid gewelddadig breekt.

(Het gevangen zitten van dergelijke personen is een afschuwelijke zedelijke — en intellectuele — marteling, des te afschuwelijker door de langzaamheid van het proces; veel beter was nog verbanning).

4°. Omdat, zoolang een dergelijke bepaling geen wettelijke rechtsregel is geworden, de vorming der persoonlijkheid, de geestelijke vrijwording, de karaktervorming van den mensch wordt verstikt en gesmoord in stoffelijke belangen; een euvel, hetwelk ieder godsdienstig, ieder waarachtig mensch met alle mogelijke felheid bestrijdt; een euvel, dat ieder zoodanige in zich voelt als de vloek van 's menschen onvolmaaktheid en als het grootste beletsel op den weg ter zedelijke volmaking. Zie in verband met conclusie b een artikel in „de Standaard” van 25 Maart j.l. Hier wordt ons het denkbeeld aan de hand gedaan van een werkelijk niet onpractischen toetssteen (zonder welke conclusie b niet is te verwerken).

De lezer zal mij verwonderd tegenwerpen: Maar gij zelf dan, uw daden schijnen in strijd met uw woorden. Zijt ge in theorie één dier dienstweigeraars op grond van gewetensbezwaren, waarom durft ge de daad dan niet aan, en zoo niet, waar trekt ge dan de grens?

Ja, geachte lezer, in de eerste plaats heb ik dit alles geschreven op grond van innerlijken tweestrijd en de bedoeling ervan is een tegenbetoog uit te lokken, de andere zijde te leeren kennen. Wie helpt me die zien? Ik heb 't geschreven, omdat het mij juist scheen.

In de tweede plaats zult ge me toegeven, dat bij vélen, (en zoo is 't mij ook gegaan) de gedachten over deze quaesties altijd gesluimerd hebben — tót de wereldoorlog uitbrak en langzamerhand de gemoederen weer kalmeerden; toen met felle onverbiddelijkheid ons innerlijk zelf om rekenschap vroeg, bovendien deze de geheele wereld rakende belangen en vraagstukken overal werden besproken, werden we gedwongen a. h. w. door Hooger Macht, te trachten onszelf aangaande die problemen eenig uitsluitel te geven.

In de derde plaats is het voor ons als jongeren, in 't begin vooral gebrek aan bekendheid met het dienstleven geweest, ons een standpunt te dien opzichte te veroveren. Wat men niet weet, deert niet. Niet, dat ik deze struisvogelpolitiek voorsta, integendeel, maar de aanleiding ertoe ontbrak. En er was waarachtig genoeg, dat vóór dien tijd onze aandacht bezig kon houden, dat we ons speciaal met den militairen dienst en de dienstverhoudingen zouden bemoeien. Na twee jaar zonder onderbreking hebben we daarvan echter wel eenige ervaring opgedaan!

In de vierde plaats is de mensch, wat zijn handelingen en meeningen betreft, toch altijd in de practijk een resultaat van den invloed van ontelbare factoren. Hij probeert wel den invloed van zijn wilsfactor grooter te maken, maar practisch is hetgeen hij doet het resultaat van een evenwichtsproces, dat hij tracht in een richting te doen verlopen, maar nooit volkomen bereikt. Vandaar ons streven ernaar (en gelukkig), een evenwichtsproces als noodzakelijk uitvloeisel van zijn onvolmaaktheid. Gesteld, iemand heeft een onwrikbare overtuiging in deze, na grondig zelfonderzoek. Dan is het nog zeer de vraag, of door het onverbiddelijk consequent alles opofferen ten dienste dier theoretische overtuiging, het nagestreefde ideaal practisch benaderd wordt; en daar komt het toch maar op aan: of werkelijk iets practisch wordt bereikt (vooral nu). Het komt mij voor, dat het beoogde doel door de zoeven genoemde gedragslijn practisch zeer dikwijls eer tegengewerkt dan bevordert wordt.

En waar ik de grens dan trek, lezer? Die trek ik daar, waar de overheid mij persoonlijk vergt, dat ik trouw aan haar, aan haar wetten en bevelen zal zweren bij den naam van Hem, die mij heilig is d.w.z. daar, waar de overheid een eed van mij vergt!

Daarvoor schaam ik mij tegenover God?

En wat mijn verdere meeningen betreft: ik ben nog steeds zoekende; op het oogenblik naar de diepgevoelde overtuiging of beschouwingswijze van een tegenstander, vooral in verband met zijn godsdienstige opvatting. Ik zie wel in, dat het op het oogenblik onmogelijk is, om, in algemeen zin gesproken, te demobiliseeren (geheel), te minste zoo we niet klakkeloos ons bestaande landje met zijn bestaande rechtsorde, enz. cadeau willen geven aan een ander, gezien de geringe hoop, dat iemand zich aan de nieuwe rechtsorde zou kunnen onttrekken desgewenscht, en in aanmerking genomen de nu bestaande regeeringen, toestanden, wettige machtmisbruiken, enz.

Iets anders is echter, hoe we die mobilisatie inrichten; dat kon beter.

Iets anders is, of voor dit alles het vervloekte militaire stelsel, (ik wil neutraal blijven, anders zou ik zeggen: Pruisische) noodzakelijk is;

Iets anders is wat er behalve dat, nog op internationaal gebied zou kunnen (en moeten) gedaan worden.

Iets anders is, of we het standpunt van daadwerkelijk gewelddadig optreden goedkeuren (we zouden deze mobilisatie als een moreel voorbehoedmiddel kunnen beschouwen).

Iets anders is, of de Regeering ten opzichte van het volk niet een veel beter houding aan kon nemen.

Iets anders is, of niet beter gezorgd kon worden voor de meest elementaire stoffelijke behoeften van het geheele volk, enz., enz., enz.

Dat is zeker: het geheel draagt niet de onmiskenbare kenteekenen van één eendrachtig door de geheele bevolking gedragen last, ons opgelegd door de noodzakelijkheid der feiten; een last, door de regeering, zooveel als in haar macht is, verlicht en gelijkmatig verdeeld, het deel van het volk, dat werkelijken dienst doet, b.v. regelmatig aflossend, het zooveel mogelijk tegemoetkomend en vooral niet verbitterend. (Zie in verband hiermede een beschouwing van Mr. H. P. Marchant in Vragen des Tijds; hij spreekt van: gezag moet toewijding kweeken.) Voor een belangrijk deel de fouten van een militair systeem, geen volksleger.

De ervaring van hen, die zoolang in 't leger gestaan hebben, zal, als ze later is bezonken, verre van een onverdeelde lofuiting zijn, noch voor regeering, noch voor volksvertegenwoordiging.

Breda 12 April '16.

F. v. T.

NASCHRIFT.

In de „Amsterdammer” van 28 Nov. '15 (pag. 12) komt een karakteristiek prentje voor. Het vertoont vier Nederlandsche officieren. Er boven staat:

Een Droevig Teeken des Tijds. En er onder: Het Bestuur van de Amsterdamsche Studentenvereniging „Vrede door Recht” is thans onder de wapenen; verder:

De „Amsterdammer” heeft de eer zijn lezers hier te bieden 't Portret van een bestuur, dat saamgesteld is uit de lieden, Die onder 't motto: „Vrèe door Recht” slechts weinig voelen voor 't gevecht.

Inderdaad een droevig teeken des tijds!

TOONEEL.

Het Trust-systeem in de Tooneelwereld.

Wanneer het scherm zal zakken en de voor de tooneelstukken zoo hoog noodige vacante zal ingaan, dan, op dat zelfde oogenblik, slaat het doods-klokje van den grootschen opzet van den heer Ed. Verkade, het doods-klokje van de „trust“.

Nog voordat de trust iets ten tooneele had gebracht, werd er reeds een zware en voorbarige kritiek op uitgeoefend, ja, er werd zelfs gesproken van „een dood geboren kindje“. En al is nu dat kindje niet ouder dan één enkel jaar geworden, dood ter wereld kwam het niet en in dit eenige levensjaar heeft het de gelegenheid gehad heel wat leven in de brouwerij te maken.

Na één jaar brengen wij dit troetelkindje van Verkade naar het kerkhof. Zij, die het met deze schepping-van-samenwerking niet eens waren, triomfeeren dus schijnbaar: de volgelingen van Royaards en de voorstanders van het systeem „Rotterdam voor de Rotterdammers“ kunnen nu de vlag heel-stok uitsteken. Maar is er niet eerder reden, om het sterfgeval van deze één-jarige te betreuren? Zal de toestand, dien wij weer tegemoet gaan, het ancien régime, niet doen denken aan „van de wal in de sloot“?

Dat zich bij de trust fouten voordeden, is te begrijpen. Het invoeren toch, van een nieuwen ondernemingsvorm, in welk bedrijf ook, vooral, wanneer de nieuwe vorm vrij snel in werking moet treden en een jarenlang gevolgd systeem moet verdringen, zal altijd wel met bezwaren gepaard gaan. Bij een langer bestaan waren deze fouten zeer zeker gecorrigeerd geworden.

In een klein land, waar niet minder dan 5 groote troepen (Die Haghe-Spelers, Rotterdammers, Royaards, Heyermans, Kon. Nederl. Tooneel) en daarenboven nog een ontelbaar aantal kleinere troepen zijn, waar een zware strijd gevoerd moet worden tegen film en variété, is toch samenwerking, en niet naijver en concurrentie, de aangewezen weg. Deze onderlinge strijd, die van zeer veel invloed is op de te spelen stukken, verzwakt de ware tooneelkunst en geeft de nagebootste slechts gelegenheid tot het winnen van terrein.

Genoemde 5 troepen kunnen, of liever gezegd willen, nu al 1 en 2 voorstellingen per avond geven en er komen dus feitelijk 10 troepjes op de planken. Nu is het corps tooneelstukken in Nederland, in verhouding tot andere landen vrij groot en telt vele krachten van een buitengewoon talent. Maar om een behoorlijke bezetting te leveren voor 10 troepen, vooral wanneer men stukken ten tooneele wil brengen, die zeer hooge capaciteiten van de spelers eischen, is ons aantal schitterende sterren aan den tooneelhemel te klein. En wat is het gevolg hiervan? Dat de werken van Shakespeare, Schiller, Goethe, e. d. bij ons of verbrokkeld of niet opgevoerd worden. Juist voor die werken, die zoo'n groot aantal rollen te vervullen hebben, zoo mooi, maar zoo verbazend moeielijk, juist daarvoor, om tot opvoering van zulke standaardwerken te geraken, bood de trust een prachtig middel: men kon kiezen uit vele en uit de beste krachten; voor iedere rol was wel een geschikt persoon in Nederland te vinden.

Een opvoering, waarbij deze voordeelen van het systeem-van-samenwerking geheel tot hun recht kwamen, was die van „Hamlet“. De rollen van den Koning en van de Koningin waren bij de „Haghe-Spelers“ altijd de zwakke puntjes. Dit jaar werden deze partijen gespeeld door den heer en mevr. Tartaud-Klein, waardoor de opvoering uitstekend werd.

Ook het kiezen van naast-elkaar-passende partners werd door het trust-systeem vergemakkelijkt.

Welke Nederlandsche speler was een zoo waardig partner geweest voor Enny Vrede in „Maar 'n Droom“, dan Nico de Jong?

Wij zullen maar hopen, dat de nieuwe-oude ondernemingsvorm ons niet te leur zal stellen!

Hoe de troepen voor het seizoen '16—'17 samengesteld zullen worden, is nog niet bekend. Enkele veranderingen zullen natuurlijk wel plaats vinden. Daarenboven zal nog een nieuwe troep, onder leiding van den schrijver G. van Hulzen, ontstaan. 't Is of er nog niet genoeg zijn!

Het Rott. Tooneelgezelschap wordt een Naaml. Vennootschap, door het uit-de-directie-treden van den heer Verkade, onder leiding van Fritz Tartaud en den oud-directeur Van Eysden, beide mannen, die het klappen van de zweep kennen. Als regisseur werd benoemd Jan Fabricius. Of deze keuze nu zoo gelukkig is, zal de tijd moeten leeren.

E. H. R.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Aangifte Examen voor Civiel-Ingenieur.

De Voorzitter van de Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde van de Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan het Ingenieurs-examen voor Civiel-ingenieur, dat zal worden afgenomen in Juni 1916, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij den Secretaris der Afdeeling, prof. J. Klopper, vóór den 31 Mei 1916.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in de Technische Boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.

Propaedeutische Examens vóór de Zomervacantie
— 1916. —

Geslaagd voor:

Werktuigkundig Ingenieur.

A. W. Zuidweg.

Electrotechnisch Ingenieur.

B. M. Woldringh.

Mededeelingen.

Wegens het houden van tentamens, zullen de colleges van Prof. Chr. K. Visser, e. i., voor C₃ en B₃ op Zaterdag 27 Mei a. s., van 9—10 en 10—11 uur vervallen.

Teekenoefening Waterbouwkunde C₂ B₂.

Geen assistentie op Vrijdag 26 Mei.

In de maand Juni assistentie voor zoover mogelijk Vrijdags van 2—4 uur op Zaal 39, Hoofdgebouw.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1916, No. 7608, afdeeling O., is met ingang van 1 Juni 1916 aan C. Overweel te Delft, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de werktuigbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft en voor het tijdvak van 1 Juni tot en met 31 Augustus 1916 als opvolger benoemd J. H. Dresselhuis, Halleystraat 41, 's Gravenhage.

MEDEDEELINGEN.

Civiel- en Bouwkundig Studenten Gezelschap
„Practische Studie“.

SCHETS-EXCURSIE voor bouwkundige leden, onder leiding van Prof. J. A. G. van der Steur, b. i., naar Middelburg en omgeving.

Vertrek: Zondag 2 Juli. Thuiskomst Zondag 9 Juli.

Deelnemingskosten (uitsluitend logies en reis) bedragen f 45,-

Deze moeten bij intekening worden gestort.

De intekening is opengesteld tot 5 Juni, 5 uur n.m. in de keuken van het Hoofdgebouw der T. H.

Nadere gegevens worden den deelnemers tijdig verstrekt.

CORRESPONDENTIE.

Aan J. R. S. — Uw stuk is voor opname ongeschikt.

RED.

AGENDA.

DEN HAAG.

27 Mei. Theater Verkade. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Opzet en Toeval.
 27 Mei. Geb. v. Kunsten en Wetenschappen. Alberts-Frères.
 27 Mei. Scala. 8 uur. Revue: Halt! Hier blijven!
 27 Mei. Bouwmeester-Theater. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Een aardig Kind.
 27 Mei. Dierentuin. Voorjaarsfeest.

ROTTERDAM.

27 Mei. Tivoli. 8 uur. Tooneelver. Silvia Silombra.
 Heden en volgende avonden. Casino. 8 $\frac{1}{4}$ uur. Operette-
 gezelschap Nap de la Mar. Amor aan het werk.
 Heden en volgende avonden. 8 uur. Gebouw v. K. en W.
 Mr. Masseltof.
 Heden en volgende avonden. Circus. 8 uur. Gezelschap
 Spree. „'n Ploert.....!?”
 Gebouw de Vereeniging. Schiekade. Nijverheidstentoon-
 stelling 1916.

ADVERTENTIEN.

NIEUWE WILHELMINABILJARTS

Hôtel „CENTRAL”. WIJNHAVEN 6-7.

TER OVERNAME GEVRAAGD

INGENIEUR:

1914. No. 40, 42, 43, 44, 45, 49.

1915. No. 2.

Adres OUDE DELFT 120.

Te huur:

een gemeub. Zit- en Slaapkamer
 voor 2 Heeren.

Adres VROUWJUTTENLAND 47.

Groote net gemeubil. KAMERS
 met dito Slaapkamers te huur,
 liefst met Pension.

Adres VOORSTRAAT 87B.

Oud-Hôtel H.H. Studenten.

Hôtel „De Gouden Leeuw”

HEERLEN, (Limburg).
 WILHELMINAPLEIN 7.

Parketkegelbaan - Wilhelmina-Billard.
 Prima gelegenheid voor PENSION.

Aanbevelend,
 L. MANDIGERS-KÜSTERS.

TEEKENEN.

Werktuigkundig teekenaar biedt zich aan voor het
 maken van teekeningen en het detailleeren van plannen.
 Vele referentiën. Conditien billijk.

G. v. D. SPEK,
 Burgem. Hoffmanplein 11b, Rotterdam.

Gedragen Kleeding.

Door Juffrouw uit DEN HAAG te koop gevraagd:

**gedragen Dames-, Heeren-
 en Kinderkleeding,**

mits in goeden staat, tegen hoogen prijs.

Brieven franco onder No. 1, aan het Bureau van dit Blad.

Mr. L. DE ROOY, Advocaat te 's Gravenhage,
 Spuistraat 1, Telefoon H 2070, REPETEERT
 Staats- en Administratief Recht.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Mr. J. O. DE KAT,
 Advocaat en Procureur te Rotterdam, Boompjes' 10B,
 repeteert Administratief Recht.

Te DELFT: VROUWJUTTENLAND 14A.

GOEDKOOPE UITGAVE VAN

G. C. J. Verkerk en G. J. van de Well's
**Viertalig Electrotechnisch-
 Werktuigk. Woordenboek.**

Dit viertalig woordenboek is onmisbaar voor alle beoefenaars der **Electrotechnisch. Werktuigkunde**, benamingen in de drie moderne talen **Engelsch, Fransch en Duitsch** in vinden, maar tevens ook omgekeerd uit de drie talen in het **Nederlandsch**.

„Het is een in alle opzichten prettig, duidelijk en royaal-overzichtelijk uitgevoerd boekwerk, dat naar men gerustelijk kan aanvaarden, uiterst zorgvuldig en uit een prakties oogpunt, vrijwel volledig samengesteld is.

Zij, die reeds met den eersten druk kennis maakten, zullen in deze uitgaaf een meer uitvoerige bewerking vinden, vooral ook op werktuigkundig gebied. Benamingen voor ketels en onderdeelen, stoomwerktuigen, gasmotoren, tram- en spoorwegen, machinedeelen, werktuigen, gereedschappen enz., bevat het.

Wij spreken dan ook onze welgemeende aanbeveling uit, hopende dat velen van de hier studeerenden het zich zullen aanschaffen, overtuigd zijnde van 't grote nut dat het bij onze studie evenals later zal hebben.”

Prijs gebonden f 3,50.

Een beperkt aantal voorhanden bij de Technische
 Boekhandel en Drukkerij J. WALTMAN Jr.,
 Binnenwatersloot 33.